

را معین نمایند و بنده همانطوریکه عرض کردم مشغول خدمات خود باشم .

رئیس - پس معلوم میشود در صورت مجلس ملاحظه نیست .

(اظهاری نشده رئیس صورت مجلس را امضاء نمود)

رئیس - حالا شروع میکنیم با انتخاب کسر اعضاء هیئت رئیسه اول باید یک نفری نایب رئیس بجای آقای ممتاز الدوله انتخاب شود .

دکتر عالیخان - بنده عرض میکنم اینکه برای مجلس که نایب رئیس انتخاب میشود بجهت این است که لازم است زیرا که گاهی از اوقات اتفاق میافتد که رئیس و یکی از نایبان بواسطه داشتن کاری یا مانعی نمی توانند حاضر شوند آنوقت نایب رئیس دیگر تشریف آورده مجلس را منعقد بنماید و آقای حاجی سید نصرالله الان مدتی است تشریف نمی آورند نمایانم علت عدم حضور ایشان در مجلس چیست اگر مرخصند و این واسطه نمی توانند تشریف بیاورند که معین شود و اگر هم استعفا دادند معلوم شود تا دیگری را بجای ایشان انتخاب نمائیم

رئیس - آقای حاجی سید نصرالله استعفا ندادند البته یا بواسطه کسالت یا موانع دیگر نمی آیند بعد از رفع محظورشان خواهند تشریف آورد

ارباب کیخسرو - عرض بنده هم در خصوص آقای حاجی سید نصرالله بود که الان بیشتر از چهل روز است تشریف نمی آورند و علاوه بر مقام نیابت ریاست خوب است اخطار شود که علت عدم حضور ایشان در این مدت در مجلس چیست

رئیس - بلی این لازم است بعد توضیح شود که غیبت ایشان در این مدت برای چه بوده است [در این وقت اوراق برای انتخاب نایب رئیس توزیع شده و اخذ رأی شد و آقای حاجی میرزا رضا خان آقایان و حیدرالملک ادیب التجار محمد هاشم میرزا را بقرعه برای استخراج آراء معین نموده و از قرار ذیل استخراج آراء نمودند]

اسدالله میرزا ۳۹ رأی نواب و حسنعلی خان هر کدام ۴ رأی صدیق حضرت - معززالملک هر کدام سه رأی فهیم الملک دو رأی معاضد السلطنه - متین السلطنه . حکیم الملک . لسان الحکماء . سلیمان میرزا آقا شیخ ابراهیم زنجانی هر کدام یک رأی و رفته سفید ۲ .

معاضد الملک - عد: حضار ۶۳ شاهزاده اسدالله میرزا با اکثریت ۳۹ رأی منتخب شدند (گفتند مبارک است)

[شاهزاده اسدالله میرزا در مقام نیابت رئیس تشریف برده و در حال قیام اظهار نمودند از این حسن ظن که مال تشکر را دارم و در آن مقام جلوس نمود]

رئیس - حالا دو نفر منشی انتخاب می کنیم با انتخاب جمعی [بجای آقای معززالملک و آقای میرزا مرتضی قلی خان] موزع اوراق رأی را توزیع و اخذ نموده آقای حاجی میرزا رضا خان بقرعه برای استخراج آراء آقایان صدیق حضرت نواب نجات را معین نموده آراء مندرجه ذیل را استخراج نمود

عز الملک ۲۷ رأی معززالملک ۲۱ رأی میرزا ابراهیم خان ۱۶ رأی حاجی عز الممالک ۱۲ رأی

سلیمان میرزا حسنعلی خان متین السلطنه هر کدام ۷ رأی فهیم الملک ۵ رأی میرزا مرتضی قلی خان - کاشف هر کدام ۴ رأی میرزا اسدالله خان ۳ رأی لسان الحکماء دهخدا معتمد التجار آقا سید حسین اردبیلی هر کدام ۲ رأی صدیق حضرت دکتر علی خان هر کدام یک رأی و رفته سفید ۲ .

معاضد الملک - عد: حضار ۶۴ آقای عز الملک ۲۷ رأی آقای معززالملک ۲۱ رأی آقای میرزا ابراهیم خان ۱۶ رأی حاجی عز الممالک ۱۲ رأی سایرین هر کدام شش رأی ۷ رأی

رئیس - اکثریت حاصل نشد تجدید انتخاب می شود .

عز الملک - استدعا می کنم اشخاصی که آن دفعه اسم بنده را نوشتند دو مرتبه بنویسند .

متین السلطنه - اشخاصی که متفرق رأی می دهند بقرعه بنده آراء خودشان را در می دهند بجهت این که اشخاصی هستند که در هیئت رئیسه هیچ شغلی قبول نمی کنند و یکی از آنها هم بنده هستم استدعا می کنم اسم مرا دیگر ننویسند .

(ثانیاً اخذ رأی شده و مستخرجین سابق آراء را از قرار ذیل استخراج نمودند)

معززالملک ۳۰ رأی حاجی عز الملک ۲۱ رأی میرزا ابراهیم خان ۱۸ رأی سلیمان میرزا ۱۷ رأی معززالملک ۱۰ رأی دهخدا ۵ رأی حسنعلی خان ۴ رأی آقا سید حسین اردبیلی میرزا مرتضی قلی خان کاشف معتمد التجار هر کدام ۳ رأی لسان الحکماء فهیم الملک هر یک یک رأی .

معاضد الملک - عد: حضار ۶۱ آقای معزز الملک ۳۰ رأی حاجی عز الممالک ۲۱ رأی میرزا ابراهیم خان ۱۸ رأی - آقای عز الملک ۱۰ رأی

رئیس - این دفعه هم اکثریت تام حاصل نشد باز تجدید انتخاب می شود ولی این دفعه اگر اکثریت تام حاصل نشد اکثریت نسبی کافی است .

(ثالثاً اخذ رأی شد مستخرجین مزبور بقرار ذیل آراء را استخراج نمودند)

معززالملک ۳۷ رأی میرزا ابراهیم خان ۲۶ رأی سلیمان میرزا ۲۱ رأی حاجی عز الممالک ۱۶ رأی عز الملک ۷ رأی دهخدا ۴ رأی کاشف . اسدالله خان . حسنعلی خان هر کدام ۳ رأی معتمد التجار آقا شیخ رضای دهخوار قانی آقا میرزا مرتضی قلی خان فهیم الملک هر کدام یک رأی و رفته سفید ۲ .

معاضد الملک - عد: حضار ۶۱ آقای معززالملک ۳۷ رأی آقای میرزا ابراهیم خان ۲۶ رأی

رئیس آقای معززالملک اکثریت تمام پیدا کردند و آقای میرزا ابراهیم خان در هر سه مرتبه دارای اکثریت نسبی بودند .

حاجی شیخ علی - آقا میرزا ابراهیم خان جزء مباشرین است .

رئیس - صحیح است باید یک نفر باشد بجای ایشان انتخاب شود ولی حالا چون آقای وزیر

چنگ تشریف آورده و تقاضای جلسه خصوصی کرده اند مجلس خصوصی میشود و انتخاب یک نفر مباشر میماند برای جلسه آتی (در این وقت که یکساعت و نیم قبل از ظهر بود جلسه علنی مبدل بخصوصی گردید .)

جلسه ۱۱۵

صورت مشروح یوم دوشنبه چهارم رجب المرجب ۱۳۲۸

مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر فوق العاده بریاست آقای ذکاءالملک منعقد شد آقای معاضد صورت مجلس روز شنبه را قرائت کردند .

رئیس - در باب صورت مجلس ملاحظه هست [ایرادی نشد رئیس صورت مجلس را امضاء نمودند]

سلیمان میرزا - البته همه میدانند که وقتی نماینده میتواند حرفی بزند یا اقدامی بکند و نسبت بمجلس بدهد آن اقدام خودش را که آن مطلب را بمجلس آورده و در مجلس تصویب شده باشد و الا در صورتیکه در مجلس مطلبی اظهار نشده باشد هیچ نماینده نمی تواند در آن مطلب اقدام یا اظهاری کند و آنرا به مجلس نسبت بدهد و اگر چنین اظهاری شود از نماینده ابداً رسمیت ندارد و از طرف مجلس شناخته نمیشوند در روزنامه استقلال ایران شماره امروز در ضمن وقایع شهری مینویسد که دیوان محاسبات بحساب اعتماد الدوله میخواست برسد چون حساب او درست نبود از مجلس تقاضا کردند سه نفر نماینده برود بوزارت مالیه و در حضور آنها بحساب اعتماد الدوله رسیدگی بشود و در روز پنجشنبه ۲۹ جمادی الثانیه رفتند بوزارت مالیه و در حضور آنها مشغول رسیدگی بحساب اعتماد الدوله شدند بنده میخواهم در این جا تکذیب کنم که بهیچوجه این تقاضا بمجلس نیامده و بهیچوجه در این موضوع رأی گرفته نشد و هیچیک از ماها خبر نداریم و اگر آقایان نمایندگان تشریف برده اند خصوصی بود از طرف مجلس انتخاب نشده اند اینکه حضور بهم رسانده شخصی بوده .

حاج میرزا آقا - اینکه در روزنامه نوشته اند سر تا پا اشتباه است اولاً سه نفر نبود دو نفر بود از طرف مجلس نبود از طرف رئیس مجلس مستشار - الدوله بود که بنده و معتمد التجار رفتیم دیوان محاسبات یا اعتماد الدوله چنین تقاضایی نکرده بود بلکه به تقاضای وزارت مالیه بود و فقط برای نظارت رفته بودیم

حاجی عز الممالک - بنده در خصوص تقاضای لسان الحکماء که در جلسه سابق اظهار کردند که عوض دو نفر نمایندگان مستعفی را انتخاب نمائیم عرض میکنم در صورتیکه مخالفی نیست خوب است شروع با انتخاب آن دو نفر نمائیم سابقاً هم در دستور مجلس بوده است .

رئیس - صحیح است در دستور سابق بوده انتخاب میکنیم در خصوص مندرجات روزنامه هم تکذیب خواهد شد .

وکیل التجار - بنده میخواستم بگویم چون مردم هر یک از نمایندگان را در یکی از ادارات می بینند خیال میکنند از طرف مجلس است بنده لازم

میدانم که تمام ادارات رسمی و غیررسمی باید بدانند که وقتی نماینده از طرف مجلس شناخته میشود که در مجلس علنی انتخاب شده باشد و با استثنای آن مقامات که از برای نمایندگان است در سایر امور نمایندگان با سایر مردم فرقی ندارد.

رئیس - در اینخصوص مذاکره کافی است میرویم بر سر دستور چنانچه گفته شد دو نفر نماینده انتخاب می نمایم بجای آقای دبیر الملک و آقای وزیر زاده.

(در این موقع ورقه توزیع و رای گرفته شد به حکم قرعه آقایان صدرالعلما و میرزا احمد و دکتر علیخان بحکم قرعه برای استخراج آرامین شدند.) (معاضد الملک نتیجه آراء را باینطور اعلام کرد دهه حضار ۶۳ آقای سردار اسعد با کثرت پنجاه هشت رای و آقای سیه دار اعظم با کثرت پنجاه و یک رای انتخاب شدند.)

رئیس - حال یک نفر مباشر کسرداریم برای اینکه آقای آقا میرزا ابراهیم خان بسمت منشی گری انتخاب شدند حال عوض ایشان یک نفر انتخاب می نمایم.

ارباب کیخسرو - البته آقایان ملاحظه میفرمایند که این یک نفریکه باید انتخاب بشود هم به موجب نظامنامه هم بر حسب لزوم اداره مباشرت برای ریاست دفتر را کد است و باید شخصی باشد که اطلاع از دفتر را کد داشته باشد منتخب خواهند نمود.

مرتضی قلیخان - این یک نفری که انتخاب میکنیم باید بدانیم شغل و وظیفه او ثابت است بجهت اینکه اول که آقای وزیر زاده و آقا میرزا ابراهیم خان منتخب شدند برای اینکه دفتر را کدی نبود وجودشان بلاثر بود حالا باید کسی انتخاب شود که بدقترا کد رسیدگی کند اگر مثل سابق است گمان نمیکنم هیچ فایده داشته باشد.

ارباب کیخسرو - دفتر را کد شغلی است که بموجب نظامنامه معین شده و آن شخصیکه معین میشود نباید این ملاحظه را بکند که دفتر را کد نیست و نباید حاضر باشد البته هر وقت که اداره مباشرت مشغول است او هم باید در اموریکه در اداره مباشرت می گذرد شرکت داشته باشد.

رئیس - مجلس بموجب نظامنامه داخلی سه نفر مباشر لازم دارد که یکی از آنها رئیس دفتر را کد خواهد بود حالا آقایان یک نفر برای این کار منتخب خواهند کرد.

[در این موقع رای گرفته شد آقایان حاجی میرزا رضاخان و آقا سید محمد رضا و حاجی میرزا آقا آدینه محمد خان معین شدند.]

آقای فهیم الملک با ۱۷ رای - مرتضی قلیخان - حاجی عز الملک - منتصر السلطان هر کدام ۱۲ رای ابوالقاسم میرزا ۳ رای سلیمان میرزا دورای صدیق حضرت و میرزا اسدالله خان و مصدق الملک و متین السلطنه هر کدام یک رای داشتند.

رئیس - چون اکثریت حاصل نشد تجدید اخذ رای می شود.

مرتضی قلی خان - بعضی از آقایان اسم بنده را نوشته اند لازم است عرض کنم انتخاب این یک نفر برای ریاست دفتر را کد است و تا شخص دفتر داری نخوانده باشد و کاملاً مسبوق نباشد نمی تواند از عهده

این کار برآید باین جهت خواهش می کنم اسم بنده را ننویسند.

رئیس - لازم است خطاط آقایان را متذکر سازم باین که نگاهداری دفتر را کد غیر از علم دفتر داری است علاوه بر این آن مباشری که تکلیفش این خواهد بود لابد اشخاصی زیر دست خواهد داشت که این کار را می کند فقط او یک نظارتی خواهد داشت.

(ورقه توزیع و رای گردید در این موقع آقایان سیه دار اعظم و سردار اسعد و مستوفی الممالک وارد شدند.)

سیه دار اعظم - از طرف والا حضرت اقدس آقای نایب السلطنه ریاست کابینه وزراء بجناب اشرف آقای مستوفی الممالک واگذار شده است امیدواریم انشاء الله تعالی این کابینه جدید که ریاست آقا تشکیل میشود از عهده همه قسم خدمات برآیند و ما دو نفر هم امیدواریم در خارج کابینه همه قسم از عهده خدمتگزاری خود برآیم.

سردار اسعد - در این مدت این استغماهای بیایی که در کابینه واقع شد علت آن عدم رضایت سیه دار و بنده بود از کار وزارت میخواستیم هر شکلی باشد خودمان را خارج کنیم و مقصودمان نه این بود که اصلاً از خدمت کردن خارج شویم بلکه مقصودمان این بود که برای وزارت خدمت نکنیم برای ملت خدمت کنیم و بحمد الله امروز باین نعمت و آرزوی خودمان نائل شدیم و امیدواریم بعد از این طوری خدمت بملت کنیم که مقبول عموم ملت بشود (هموم تحسین کردند)

رئیس - امروز بواسطه رفتار این دوسردار بزرگ مملکت ایران بخوبی ظاهر و مبرهن ساخت افتخار خودش را بوجود فرزندانی که میپردازند و قتیکه بصفحات تاریخ عالم نظر بیندازیم معلوم میشود کمتر اتفاق افتاده اشخاصی که از برای آزادی یک مملکت و یک ملتی مجاهدت کرده اند تا روز آخر همان مقاصد مجاهدت خود را داشته باشند و نیات خالصانه خود را اظهار نموده باشند و غالباً در اواخر دیده میشود که نیت دیگری داشته اند لکن این دو بزرگوار ثابت کرده که بکلی برعکس است چنانچه همیشه هم همین طور میفرمودند که بپرداز آن همه مجاهداتی که در تحصیل آزادی ملت ایران کردند همان وقت ما ملتفت شدیم و مسبوق بودیم نمیخواستند کار وزارت را بعهده بگیرند و بنا بر مصلحت و اصرار و ابرام عقلای مملکت آنها را وادار کردند که قبول این زحمت را بفرمایند مدت یک سال است کف نفس نموده و زحمتی را که هیچ باو مایل نبودند تحمل کردند و گمان می کنم که امروز هم مجلس شورای ملی بواسطه انتخابیکه نیم ساعت قبل بعمل آورده باین اکثریت تمامی که میتوان گفت در واقع اتفاق آراء بود و میتوان گفت این در واقع حساب تمام مملکت و ملت بود که در اینجا نمودار شد و میتوان گفت که ما بوجود این دوسردار محترم خیلی ممنون و متشکر و بآراء صائبه آنها مستظهریم.

سیه دار اعظم - بای همینطوریکه فرمودند غیرت وطن پرستی ما دوفتر مقتضی این بود که همه قسم خدمتگذاری بملت و مملکت خود نمایم و از حالا به بعد هم برای خدمتگذاری و جان بازی همه قسم حاضریم و از این لطفی هم که مجلس کردند خیلی مشعوف و متشکریم ولی این فقره را هم عرض میکنم در پارسال همین ایام بود که ما وارد طهران شدیم و تبدیل سلطنت شد و در همین عمارت و همین بنیان مقدس بود که دیدید در تمام شهرهای شما و نقاط مملکت شما چه اغتشاش ها بود و در همین طهران پشت دروازه هاش از سیلاخوری و بختیاری چه اسبابی بود مادو نفر بای اسبابی که خودتان بهتر میدانید وضع ما و وضع دولت را اقدامات کردیم الحمد الله حالا تمام ولایات شما امن است و طوری است که در تمام ولایات اداراتی که لازمه مملکت مشروطه است دائر است از قبیل امنیه و نظمی و عدلیه و مالیه و غیره دائر است حاکم فرستادیم معاون فرستادیم هر چه لازم بود برای یک مملکت مشروطه در تمام ولایات فرستادند در تمام این مملکت که چهل هزار فرسخ مربع است فعلاً اگر نگاه کنید می بینید بقدریک شهریاریس در او یک مفسده و یک نزاعی واقع نمیشود در تمام این مملکت بقدریک شهریار کوه اگر بسنجید خلاف و هرزگی و فسق نمیشود معین است در تمام این مملکت همیشه اینطور اتفاقات نیافتاده اختلاف دارد حرف دارد یک وقتی اغتشاش میشود یا غی گری میشود با این کابینه جدید مجلس باید خیلی معیت و همراهی بکنند و باید مقتضیات مملکت را ملاحظه کرد و متدرجاً ترتیباتی که در سایر دول معمول است طریق و نزع دادند اینک بخواهیم یک دفعه بسایر دول و ملل برسیم بجهت اینکه ما فملاً اسباب نداریم و اخلاق مردم هم آنطور نیست باید بترتیب بآن مراتب برسیم و اینکه قدری سوء اثر در این مملکت پیدا شد بواسطه روزنامه نویسیها بود که ماهیچ ندانستیم و نمی دانیم و و کلاً هم معلوم نکردند که اینها تبعه داخله اند یا تبعه خارجه اند که اینهمه سوء اثر در قلم آنها پیدا شده و معلوم نیست که مقصود آنها چیست اینها را هم باید جلو گیری کرد انشاء الله الرحمن امیدواریم بسمی و اقدامات این کابینه جدید کارهای مملکت بیش از سابق پیشرفت نماید.

سردار اسعد - بنده هم عرض تشکر می کنم از این حسن ظنی که و کلاهی محترم در حق ما فرمودند و ما را منتخب نمودند و ما هم امیدواریم که نهایت سعی و همراهی خودمان را خیلی خوب جداً باین مملکت و مجلس مقدس ظاهر سازیم.

افتخار الواعظین - بنده چون سال گذشته در این موقع کمیسیون بودم و از انقلابات آن وقت کاملاً مطلع هستم می دانم ایندو وجود محترم چه قدر زحمتهای و خدمات متحمل شده و از جان خودشان دست کشیدند از برای گرفتن حقوق منصوبه ملت در بعضی از مواقع مهمه هم بنده همراه و مسبوق بودم که چه مواعظ و چه حوادث پیش می آمد و مخصوصاً مطلع بودم که این دو سردار محترم چه زحمتهای

کشیدند تا آنکه از برکت وجود مقدس حضرت ولی عصر (عجل الله فرجه) تمام ملت ایران حقوق مقصود به ایران گرفته شد و بنده خیلی اظهار تشکر میکنم از خدماتیکه این دو وجود محترم در این مدت يك سال به ملت و مملکت خود نمودند و از این حسن انتخابیکه امروز در مجلس بعمل آمده و امیدواریم از افکار بلند این دو بزرگوار مجلس شورای ملی استفاده کند و اظهار تشکر خود را تقدیم وجود میارکشان می‌دارم

سپهبدار اعظم - همینطور که سردار اسعد اظهار تشکر ما را از این انتخاب کردند بنده هم عرض میکنم که با جان و مال آنچه لازمه خدمتگداری است حاضر خواهم بود.

لسان الحکماء - حسن انتخابات نایب سلطنت عظمی همه روزه ما را امیدوار داشته و امیدواریم بعد از تبریک رئیس الوزرا کابینه خودشانرا بزودی به مجلس معرفی کنند. يك پروگرام خیلی موجز مختصری تقدیم مجلس نمایند و مخصوصاً اینکه اجازه خواستم برای تشکر از حسن نیت این دو سردار محترم بود که حسن سلوک و نیتشان به ملت ثابت کرد که نخواهند مگر حفظ وطن و آزادی ملت و استقلال مملکت خودشانرا.

سلیمان میرزا - هر قدر امروز ما اظهار تشکر میکنم گمان می‌کنم نتوانیم با اندازه عسری از اعشارشرا بیجان کنیم ولی همینقدر که اظهار عجز از تشکر می‌نمائیم گویا کفایت میکند از تشکر همانطور که در مقام بوییت هم همینکه بنده عجز از تشکر نمود همه قسم تشکرات خودش را کرده است این دو سردار محترم مسلم است همه قسم فداکاریها کرده اند و تاریخ روزگار خدمات آنها را جزء بجز ضبط کرده است و در آتیه اعقاب ما خواهند خواند و مهم بشمارند چیزهایی که ما آنها را اهمیت نمیدهیم و در دوره تاریخی ما واقع شده که مادر آن هستیم و همیشه اظهار تشکر خواهند کرد که مملکت و آزادی ما را از این دو سردار بزرگوار و سایر سرداران رواج دادند و این فداکاری امروز را من بالاتر می‌دانم از خدماتیکه سابق کرده اند زیرا که ثابت و آشکار کرده اند همانطور که خودشان فرمودند آزادی را خواستند برای آزادی و تجدید خواستند برای تجدید و این که مقام ایشان بالاترین مقامات است مقام اشخاصی است که يك مملکتی و ملت را آزاد کردند و شرح آنرا باین جزئیات نمی‌شود بیان کرد یعنی ما عاجز از بیان آن هستیم و از امروز هم که داخل در نمایندگان ملت هستند فداکاریها خواهند نمود که آن مشروطیت و آزادی را که فعلاً در دست نداریم مستحکم و ثابت نمایند با رایهای صاحبان همانطور که با شمشیرهای برنده و رایهای نظامی کار را پیش بردند و قشون وارد تهران کرده فتح کردند و قشون استبداد را خارج کردند همانطور آراه خودشان را در تقنین قوانین و مرتب نمودن ترتیبات صحیح در ادارات که باعث اصلاح کلی مملکت باشد خواهند داد که اسباب استعجاب مبانی مملکت ما خواهد بود همیشه متشکر خواهیم بود و بعد از عرض تشکر استدعا میکنم همینطور که بیانات فرمودند با اقدامات فعلی

قول خودشانرا ثابت نمایند که اسباب مزید امتنان خواهد شد و همچنین باید اظهار تشکر و امتنان از این حسن انتخاب نایب سلطنت عظمی میکنم و درخواست کنیم از آقای رئیس الوزرا جدید که با کمال جدیت و فعالیت هر چه زودتر کابینه جدید خودشانرا تشکیل کرده مشغول تکمیل کارهای وزراء سابق شوند و بقدر قوه کارهای وزارتخانهها را مرتب و کامل نموده ما را مطمئن و آسوده نمایند بطوریکه ما هر روزه مجبور نشویم يك کمیسیون فوق العاده بوزارتخانهها بفرستیم تا آنکه قوه مقننه در کمال جدیت مشغول وضع قوانین بوده قوای ثلاثه از هم تفکیک باشند و بتوانیم زودتر با رزرو و آمال خودمان اهل بشویم.

حاجی وکیل الرعایا - بنده میخواهم عرض کنم مقام اشخاص بزرگ در پیش اشخاص بزرگ همیشه محفوظ است نه زایل می‌شود نه چیزی از او کاهیده می‌شود بفرض اگر بعضی اشخاص نادان از روی جهالت يك مقدار ظلم بخودشان میکنند هیچ نمی‌توانند از آن مقام عالی کسی را تنزل بدهند بلی شاید تاریخ ایران آنقدر فداکاری که این دو بزرگوار و مشرکین ایشان کرده اند کمتر بخاطر داشته باشند و از بنده و از چندین بزرگتر از بنده هم شاید ساخته نباشد که خیال يك چنین کاری بنماید چه رسد با اقدام بان ولی يك چیز دیگری هم هست و او این است که امروز يك روز تاریخی است در ایران و لازم می‌دانم که سؤال نمایم آیا برای پیشرفت امور و ترقی مملکت يك نقشه کاملتر و صحیحتر و مفیدتر و منعمت بخش تر از آن نقشه که پیغمبر در اول اسلام کشید و مسلمانی و مملکت داری را در همان وقت تکمیل نمود داریم یا خیر اگر می‌گوئید داریم بنده عرض می‌کنم تمام عقلای عالم تصدیق کرده اند که بهتر از آن نقشه نداریم و حالاندره می بینم آن قسمتی را که نمی‌توانم سکوت نمایم اظهار نمایم و آن اینست که مجلس شورای ملی يك اندازه غفلت کرده است از آن صدماتی که باسلام وارد آمده است.

رئیس - این فرمایشات شما خارج از موضوع است.

وکیل الرعایا - بنده هم خیلی متشکر می‌شوم از اینکه مانع شوند از اینکه داخل موضوع دیگری بشوم.

لواءالدوله - بر واضح است که امروز آقایانی که در وزارت برای اسلام و ملت خدمت کرده اند در وکالت بیشتر خواهند کرد اگر کسی حقوق ملی خود را اداء نکند اینقدر نمایش ندارد برای اینکه حقوق خودش را اداء کرده مثل این است که اگر من يك بولی در بازار پیدا کنم و بصاحبش رد کنم گویا کاری نکرده‌ام ولی چون خدمت گذار گم شده است ناچاریم از اشخاصی که در صدد خدمت گذاری هستند از آنها کمال تشکر را بنمائیم و امروز استدعا می‌کنم از این دو وجود مقدس که همانطوری که خودشان را حاضر کردند برای خدمت گذاری اسلام و دولت ایران در وکالت هم نباید فداکاری های خودشان را بنمایند دیگر اینکه از آقای رئیس الوزرا استدعا و خواهش دارم اشخاصی

را بملت و پارلمان معرفی کنند که ما دیگر دچار محظورات نشویم.

معزز الملک - ناطقین که قبل از بنده بودند بطور اختصار خدمات شایان و جانفشانی های این دو سردار را بیان فرمودند دیگر لازم بشرح نیست و آنچه عرض کنم جزئیاتی است که گفته شده است و تکرار خواهد بود اکنون عرض میکنم چیزی کدر مقابل خدمات ایشان است و خواهد ماند همان نوبت نامی تاریخی است که برای این دو نفر سردار باقی میماند که استقلال مملکت خودشان را پایدار نموده آزادی ملت خود را پس گرفته و امروزه ملت چیزی را که میتواند بایشان تقدیم نماید می‌توانم عرض کنم همین وکالت و نایب گئی است که امروز انتخاب آن واقع شده و ایشان را واکتدار کردید و این میخواهم از انتخاب آقای رئیس الوزرا جدید تشکر کنم و از ایشان استدعا کنم که يك کابینه متجانس متحد الشکلی تشکیل کرده معرفی کنند که بخوبی ادارات از روی ترتیب صحیح نظیم و اداره شود.

ادیب التجار - بنده هم بقدر سهم خودم تشکر از خدمات حضرتین سردارین میکنم و بعد از آن تبریک ب حضرت رئیس الوزرا حاضر عرض میکنم و میگویم که حضرت عالی که رئیس الوزرا هستند امروز اول روزی است که مجلس آمده معرفی شده اید و آزاد هستید در انتخاب وزارتیکه انتخاب خواهند کرد در تمام سئالات و استیضاحات مجلس شورای ملی فقط شما را مشغول می‌داند و بعد از آن از شما پذیرفته نخواهد بود.

مستوفی الممالک رئیس الوزرا - بعد از عرض تشکر از مجلس مقدس از حسن انتخابیکه از آقای سپهبدار اعظم و آقای سردار اسعد وکالت مجلس فرمودند و همچنین از بعضی آقایانیکه درباره بنده اظهار حسن ظن فرمودند کمال تشکر را میکنم و در خصوص تشکیل کابینه در انتخاب وزرا بنده هم نهایت جد و عجله را داشتم که همین امروز شاید معرفی شوند ولی خود آقایان و کلا محترم میدانند که انتخاب يك هیئتی از وزراء که قبول ملت باشد خیلی مشکل خواهد بود و اگر امروز تاسی و شش ساعت دیگر تأخیر شود شاید بنده را معذورانه و این هم که فرمودند بنده مسئول انتخاب وزراء خواهم بود و بساختار خود آنها را انتخاب نمایم اگر غیر از این بود قبول نمی‌کردم البته وزراء را خود بنده انتخاب نمینمایم و رای هیچکس را در این باب نمی‌پذیرم مگر کسی را که هم مسلک خودم باشد (عموم تسخیر کردند)

رئیس - این موضوع اگر چه خوب موضوعی است و هر قدر در تکمیل آن مذاکره شود بهتر است ولی چون مطالب هم خیلی هست از مجلس اجازه میخواهم که مذاکره را در این موضوع ختم کنیم و برینم سردستور [اکثر تصدیق کردند].

رئیس - خوب است آقایانیکه معین شده بودند برای استخراج آراه با یک نفر منشی تشریف ببرند در خارج استخراج آراه بنمایند (گفتند خوب است در همینجا استخراج شود) شروع با استخراج آراه شد معاضد الملک نتیجه را از این قرار اعلام نمود.

معاضد الملک - عده اوراق ۶۰ شاهزاده ابوالقاسم میرزا با اکثریت ۳۰ رای انتخاب شد.

سلیمان میرزا - چندی قبل که اعتبار نامه نمایندگان کرمان فرانت شد درباره یک نفر از آنها رای گرفتیم و از برای يك نفر دیگر که آقا شیخ مهدی بود چون تنفس شد مانند برای جلسه آتی و چون مذاکرات در این خصوص نخواهد شد و يك رای پیش لازم ندارد خوب است در باره آن رای گرفته شود چون خطای بودن صدای یک نفر نماینده در مجلس خیلی اهمیت ندارد.

رئیس - گویا این مسئله رجوع شد بشعبه که مجدداً رایورت بدهد حالانکه موقی است که با پیش شروع بتعیین شعبات کرد.

سلیمان میرزا - در این تعیین که امروز میخواهم برای شعبات بنمایم اسم دو نفر منتخب جدید هم باید باشد.

رئیس - البته هست.

از باب کیخسرو - بنده عرض میکنم علاوه بر اینکه این دو نفر باید در شعبات منتخب شوند در هر شعبه که معین شدند اعضاء آن شعبه باید ملاحظه فرمایند در هر کمیسیونی که مناسب است ایشان را انتخاب نمایند.

رئیس - چون عده نمایندگان هشت نفر است عده هر شعبه ۳ نفر معین میشود هر چه اضافه شد بترتیب بر شعبات بیافزاید.

(حاجی میرزا رضا خان ترتیب ذیل اعضاء شعبات را برقره معین نمود)

ذکاء الملک . نیر السلطان . معاضد الملک . حکیم الملک . مرتضی قلی خان . مستشار الدوله . نقی زاده . حاجی میرزا آقا . آقا میرزا احمد . آقا سید محمد رضا . صدر العلامه وکیل التجار . آقا سید عبدالحسین . سلیمان میرزا . شعبه دوم

فانح الملک . سردار اسعد . سپهبدار اعظم صدیق حضرت . آقا سید ابراهیم مدرسی . لواء الدوله . نویری . نواب . تربیت . دکتر اسمعیل خان . وکیل الرعایا . ناصر الاسلام . آقا سید جلیل حاجی میرزا رضا خان .

شعبه سیم

از باب کیخسرو . حیدر میرزا . میرزا داود خان . دکتر امیر خان . آقا محمد . ادیب التجار . معین الرعایا . ضیاء الممالک . ابوالقاسم میرزا . معتمد التجار . حسنعلی خان . مؤتمن الملک . میرزا مرتضی قلیخان .

شعبه چهارم

حاجی سید نصرالله . مستشار الدوله . آقای گزازی . عز الممالک . دکتر علی خان . حاجی شیخ الرئیس . قوام الاسلام . دهخدا . کاشف . آقا شیخ محمد حسین یزدی . معاضد السلطنه . آقا شیخ رضا . طباطبائی .

شعبه پنجم

حاجی مصدق الممالک - حاجی عز الممالک -

معزز الملک . اسدالله میرزا . فهم الملک . میرزا اسدالله خان . آقا شیخ محمد خیابانی . حاجی آقای شیرازی . متین السلطنه . هشتروزی . شبانی . افتخار الواعظین . اردبیلی . شعبه ششم

منتصر السلطان . حاجی شیخ علی . آدینه محمد خان . آقا شیخ علی - میرزا ابراهیم خان . تشقائی . لسان الحکماء . آقا شیخ اسدالله محمد هاشم میرزا . آقا شیخ ابراهیم زنجانی . نجات . وحید الملک . بهجت .

رئیس - حالاکه شعبات معین شده اند خوب است امروز بعد از جلسه یا فردا قبل از جلسه هیئت رئیسه خود را انتخاب نموده که در جلسه فردا کس اعضاء کمیسیونها را انتخاب خواهیم کرد بعد کمیسیونهاییکه از شعبات باید انتخاب شود انتخاب می‌کنیم يك تلگراف مفصلی از داود خان رسیده مبنی بر اظهار اطاعت و انقیاد و قدری شکایت از حکومت کرمانشاهان و اینکه مرا احضار کرده اند که آمده ام ماهی دشت چون مفصل است خواندن آن جز اتلاف وقت فایده دیگری ندارد خوب است بگذریم کابینه که معین شد بنده هم بوزارت داخله قراریکه لازم است بگذارند.

نویری - در خصوص خلاف داودخان بعضی چیزها نسبت بنظام السلطنه میدهند که بر ما هم مشتبه شده است و مفتش هم نرفته است بقیه بنده مجلس یک نفر بفرستد که تحقیق کرده بدانیم تقصیر از کیست.

رئیس - این وظیفه مجلس نیست این وظیفه دولت است.

معاضد الملک - چون بنده قدری از این ترتیبات اطلاع دارم لازم است عرض کنم داودخان سردار مفاخر سابق که مال انقیاد نسبت بدولت داشت در دوره سابق مشروطیت هم خلائی از او دیده نشده و همیشه زواریکه حرکت می‌کردند با کمال امنیت و سلامت آنها را عبور میداد در این مدت آنچه از کرمانشاه مکتوب رسیده است معلوم میشود حکومت بواسطه اینکه اصل و فرع مالیات ضمیمه مالیات سه سال قبل شده حکومت کرمانشاهان این اصل و فرع مالیات را از داودخان مطالبه کرده و ایشان يك اندازه تحمل ازدادن مالیات کرده اند حکومت هم استمدادی حاضر کرده و خواسته است برود بطرف سرحد او همچو تصور کرده است که این استمداد برای او خواهد رفت داود خان هم يك استمدادی از عشار آن صفحات جمع کرده و بسمت کرمانشاه آمده و از فرار عرض عالی که بمجلس شورای ملی و بکابینه وزراء تلگرافاً تنظیم نموده می‌گوید حکومت مرا احضار کرده لکن بموجب اطلاعاتیکه از کرمانشاه رسیده است خودش آمده بهای دشت و اشخاصیکه اطراف او بوده اند خیلی تعدی و ظلم بر رعایا و ملاکین آن صفحه کرده اند حالا این تلگراف اخیر که رسیده است که چنین اظهار نموده است که حکومت علاوه بر مالیاتیکه دولت جمع من کرده است مطالبه میکند و تقاضای یک نفر مفتش کرده که ببینند عرایض او صدق است یا خیر

افتخار الواعظین - یکی از شرطهای خیلی مهم این پنجنفر کدر قانون اساسی ذکر شده است این است که پنج نفر از علمای متدین باید باشند که عالم بقرضیات وقت باشند و البته تمام این آقایانیکه حجج اسلام آنها را معرفی کرده اند دارای این صفات هستند لکن باید بدانیم که در بین این آقایان کسانی هستند که بقرضیات وقت عالم شوند باین طریق بنده لازم میدانم يك جلسه بین آقایان و کلامه مقدم شود که اساسی آنها را خوانده میان خودشان گفتگو کنند بلکه انشاء الله تبادل افکار شده اکثریت بر پنج نفر از این آقایان بشود و پس از اینکه معلوم شد اکثریت از مجلس بکدام پنج نفر شد آنوقت در این باب رای گرفتن و عجله کردن صحیح نیست و کمال دقت و اهمیت را باید باینکار داد.

دکتر علی خان - بنده هم در خصوص تلگراف داودخان برخلاف آنها هستم که میگویند

ولی بنده گمان میکنم که حکومت از او تقاضی فوق العاده کرده باشد و اینکه آقای نویری فرمودند اگر چه خارج از وظیفه مجلس است لکن بنده عقیده ام این است که وزارت داخله بیک نفر مفتش بفرستد رسیدگی نموده اگر معلوم شد داودخان باقی است و بر خلاف او امر دولت رفتار کرده است البته باید بجایزات برسد.

آقا شیخ علی فارسی - بنده عرض میکنم انتخاب یک نفر وکیل مانده است بجهت اینکه آقای آقا میرزا علی اکبر خان از نمایندگان گئی استعفا داده اند (گفته شد چنین چیزی واقع نشده).

آقا شیخ علی - چرا آروز که در باب نمایندگان کرمان مذاکره میشد چون آقا میرزا علی اکبر خان که از نمایندگان کرمان بودند از نمایندگی طهران استعفا دادند.

رئیس - استعفا ایشان رسمی نبود فقط اساناً استعفا نمودند.

عز الممالک - در جلسه گذشته آقای بهجت راجع بان انتخاب پنجنفر علماء اظهار کرده که جزء دستور شود طبع و توزیع نشده بود جزء دستور شد حال چون طبع و توزیع شده است بنده تقاضا میکنم جزء دستور شده در جلسه آتی این پنجنفر انتخاب شوند.

رئیس - فردا چون ذهن آقایان مسبوق نیست این مسئله را خوب است بروز پنجنشنبه بیان ازیم.

محمد هاشم میرزا - این مسئله که حاجی - عز الممالک فرمودند چون در قانون اساسی نوشته شده است که مجلس بالاتفاق یا بیکم قرعه پنجنفر را از بین آن ۲ نفر انتخاب بنمایند بقیه بنده اگر يك مدتی فرجه باشد که نمایندگان تبادل افکار کنند و بالاتفاق انتخاب نمایند بهتر است از اینکه قرعه انتخاب شوند در مسئله داودخان هم چون چندی قبل تلگرافی کرده بود کدر کمیسیون داخله است اظهار انقیاد کرده است و حاضر شده است که مفتش رفته رسیدگی نماید نباید بجهت اسم باقی گیری روی او گذاشت.

رئیس - در باب داودخان البته از طرف دولت تحقیقات خواهد شد و در مسئله پنجنفر بنده هم بهمان ملاحظاتی که اظهار شد عرض میکنم مانده برای روز پنجنشنبه مطرح شود.

افتخار الواعظین - یکی از شرطهای خیلی مهم این پنجنفر کدر قانون اساسی ذکر شده است این است که پنج نفر از علمای متدین باید باشند که عالم بقرضیات وقت باشند و البته تمام این آقایانیکه حجج اسلام آنها را معرفی کرده اند دارای این صفات هستند لکن باید بدانیم که در بین این آقایان کسانی هستند که بقرضیات وقت عالم شوند باین طریق بنده لازم میدانم يك جلسه بین آقایان و کلامه مقدم شود که اساسی آنها را خوانده میان خودشان گفتگو کنند بلکه انشاء الله تبادل افکار شده اکثریت بر پنج نفر از این آقایان بشود و پس از اینکه معلوم شد اکثریت از مجلس بکدام پنج نفر شد آنوقت در این باب رای گرفتن و عجله کردن صحیح نیست و کمال دقت و اهمیت را باید باینکار داد.

دکتر علی خان - بنده هم در خصوص تلگراف داودخان برخلاف آنها هستم که میگویند

مفتش از مجلس برود باید من بعد وزراء را آزاد بگذاریم که بتوانند کار کنند .

میرزا اسدالله خان - بنده يك اخطار نظامنامه دارم باید موضوع مذاکره را رئیس معین نماید و تا وقتیکه رئیس موضوعی را معین نکرده هیچکس حق ندارد در موضوع دیگری صحبت کند و همین که خارج از موضوع خواست صحبتی کند فوراً زنگ باید صدا کند .

رئیس - چیزهایی که حضرات جزء دستور قرار داده شود از این قرار است انتخاب کسر کمیسیونها - شوردربقیه قانون ثبت اسناد - امتیاز چرم سازی و صابون سازی .

دکتر علیخان - گویا برای تعیین دستور در نظامنامه داخلی قید شده است که نمایندگان برای جلسه آتیه معین شده بعقیده بنده خیلی مطالب هست که مهمتر از آنها است مثلاً يك ماده از قانون استقراض داخلی بکمیسیون رجوع شده همینطور مانده است بنده عقیده ام این است که این امتیاز چرم سازی وغیره مهمتر است خوب است آنرا جزء دستور قرار بدهیم بعلاوه وقتی که تنفس بشود خوب است در خصوص دستور مذاکره شود که مطالب مهم را مقدم بدارند

رئیس - خاطر مبارک آقایان مسبوق است که هیئت رئیسه تازه انتخاب شده تقریباً تمام تغییر کرده است و مسبوق نبوده اند بلوایحی که حضرات تا آنکه جزء دستور شود و بر حسب اتفاق این دو سه روزه کارهای فوق العاده هم بوده است که نتوانسته ایم بترتیب مطالب لازمه را جزء دستور نماییم من بعد يك صورتی ترتیب می دهیم که تمام مطالب در آن نوشته شود و برضایت نمایندگان محترم مطالب جزء دستور بیاید و استعداد می کنم که امروز عین دستور برای روز شنبه معین شود تا بعد يك ترتیب صحیحی داده شود

منتصر السلطان - در خصوص آذربایجان دیروز تلگراف کردیم که امروز جواب می دهیم کابینه هم معین نشدند تا جواب بدهیم اگر مجلس اجازه میدهد چند نفر از نمایندگان رفته در تلگراف خانه فعلاً يك جوابی بآنها بدهند .

رئیس - مجلس که مستقیماً صحیح نیست اقدامی بکند اگر لازم میدانید از طرف مجلس اقدامی میشود تأمل کنید تا کابینه جدید معین شده اقدامات لازمه بشود .

وکیل الرعایا - بنده گمان میکنم تاخیر راپورت يك کمیسیون سبب شده است بعضی زحمات را که دیگر شاید مجلس جائز نداند تاخیر آنرا (گفته شد چهره راپورتی .)

وکیل الرعایا - راپورت کمیسیون فوائد عامه راجع بمعادن جنوب چند مرتبه جزء دستور آمده و سبب آنکه خوانده نشده نمیدانم و این سبب شده است برای زحمت خیلی بزرگی و بنده تصور نمیکنم که مجلس تصویب کند این مطلب بماند و اسباب اغتشاش خیلی بزرگی بشود .

اسدالله میرزا - گویا از خاطرشان رفته است

که آنروز شروع بخواندن شد و وزیر فوائد عامه حاضر بودند و اظهار کردند چون در این خصوص هیئت وزراء مشغول مذاکره هستند خوب است این مسئله بماند تا نتیجه مذاکرات ما برسد این بود که آنروز این مسئله مسکوت منتهی ماند تا نتیجه مذاکرات وزراء معلوم شود حال باید از وزیر فوائد عامه سؤال کرد که آن محظور مرتفع شده است یاخیر و نتیجه مذاکرات وزراء چه شده است .

آقای هشترودی - بنده هم میخواستم در خصوص آذربایجان عرض کنم خیلی اهمیت دارد بجهت اینکه تجار در تلگرافخانه متعین اند هر چه در تعیین تکلیف آنها مسامحه شود گمان میکنند تقصیر از وکلای آنهاست و با ایرادات میکنند ما دیروز در تلگرافخانه بآنها وعده دادیم که فردا مجلس فوق العاده میشود و مطالب شارا بعرض مجلس میرسانیم مجلس هم با وزراء در این خصوص مذاکره کرده جواب شما را میدهم حالاً همینطور که گفته شد عقبه بنده این است که يك تلگرافی از مجلس برود بجهت اینکه آنها منتظرند امروز بر حسب قول نمایندگان جواب بآنها داده شود حالاً اگر تغییر کابینه را هم اطلاع میدهید مختارید .

رئیس - حالا که از مجلس میرویم آقایان نمایندگان آذربایجان هم تشریف بیاورند در این خصوص که هیئت رئیسه مذاکره قرار می دهیم که آنها را مطمئن نمایند (رئیس حرکت کرد مجلس قریب بظهر ختم گردیده)

جلسه ۱۱۶

صورت مشروح روز سه شنبه پنجم شهر رجب ۱۳۲۸

دو ساعت و نیم قبل از ظهر مجلس بر ریاست شاهزاده اسدالله میرزا نایب رئیس تشکیل شد صورت جلسه روز دو شنبه (۴) را آقای معاضد الملک قرائت کرد .

نایب رئیس - در صورت مجلس نظری هست؟ (اظهاری نشد نایب رئیس صورت مجلس را امضاء نمود) .

راپورت شعبه ششم را آقا میرزا ابراهیم خان قرائت نمود که ابتداء در تحت ریاست سنی آقا شیخ ابراهیم زنجانی منعقد شده شروع با انتخاب هیئت رئیسه شعبه گردیده آقا شیخ ابراهیم زنجانی با اکثریت (۸) از (۱۲) رأی رئیس - آقا میرزا ابراهیم خان با اکثریت (۱۱) رأی منشی - لسان - الحکماء نیز با اکثریت (۸) رأی بسمت مخبری منتخب شدند پس از آن آقای بهجت با اکثریت (۹) رأی برای عضویت کمیسیون عرایض و شاهزاده لسان الحکماء با اکثریت (۸) رأی بعضویت کمیسیون مبتکرات انتخاب شدند .

نایب رئیس - راپورت شعبات ظاهر آ حاضر نیست **افتخار الواعظین** - راپورت شعبه پنجم حاضر است (قرائت نمود که شعبه ابتداء در تحت ریاست آقا شیخ اسمعیل هشترودی تشکیل شده شروع با انتخاب هیئت رئیسه گردیده)

شاهزاده اسدالله میرزا با اکثریت (۶) رأی از

(۱۰) رأی بر ریاست و پس از دو مرتبه انتخاب و حاصل نشدن اکثریت تام در مرتبه سیم آقای متین السلطنه با اکثریت (۶) رأی بنیابت ریاست آقای میرزا اسدالله خان بالاتفاق بمنشی گری منتخب شده چون استعفا دادند آقا سید حسین اردبیلی با اکثریت (۸) رأی معین و آقای افتخار الواعظین با اکثریت (۸) رأی بسمت مخبری منتخب شدند - حاجی آقا آقا شیخ محمد خیابانی و متین السلطنه غایب بودند .

سلیمان میرزا - در این راپورتی که آقای افتخار الواعظین خواندند گویا اعضاء شعبه يك مطلب را فراموش کرده اند اعضائی که اجازه میگیرند جزء غایبین نیستند و آقا شیخ محمد خیابانی را با اینکه اجازه گرفته غایب نوشته اند . (گفته شد باید بنویسند غایب با اجازه) .

آیبری - شعبه دویم حالا منته - گردید رئیس و نایب رئیس و منشی و مخبر خود را معین نمودند ولی چون موقع انعقاد مجلس بود وقت نشد که راپورت آنرا بنویسند اگر اجازه میدهید عرض کنم (گفتند عجله ندارد بعد کتباً بنویسید) .

فوبری - بسیار خوب مقصود بنده این بود که مسامحه در کار نشده است .

آقا شیخ علی - میخواستم عرض کنم اینکه در شعبات نایب رئیس معین می کنند در نظامنامه که همچو چیزی نداریم .

نایب رئیس - در عمل محتاج شدیم در دفعات گذشته همین طور بود و گاهی از اوقات میشد که رئیس غایب می شد و اسباب تعطیل جلسه شعبه بود این بود که قرار گذاشتیم نایب رئیس انتخاب نماییم که در غیبت رئیس حاضر باشد .

افتخار الواعظین - بنده از حضرت والا که رئیس هستند تقاضا می کنم که بعد از ختم جلسه مقرر فرمائید شعبات منعقد شده کسر اعضاء کمیسیونها را انتخاب نمایند .

میرزا داودخان - شعبه سیم هم دیروز بعد از ختم مجلس اعضایش جمع شده رئیس و منشی خود را معین نمودند و بنا بود امروز راپورت بمجلس بدهند که مخبر استعفا کرد حالاً لازم است بعد از ختم جلسه مجدداً جمع شده راپورت را منتخب نموده راپورت را پیشنهاد نمایند .

نایب رئیس - در باب کسر اعضاء کمیسیونها بعضی کمیسیونها است که در خود مجلس است و يك عده از اعضاء آنها استعفا داده اند و يك عده هم از اعضاء کمیسیون فوق العاده عدلیه استعفا کرده اند تکلیف آنها هم معلوم نشده است و با آنچه از کمیسیونها استعفا کرده اند یکسورتی داده اند از کمیسیون قوانین مالیه آقای دبیر الملک استعفا دادند و آقای حاجی وکیل الرعایا هم گویا استعفا دادند و همچنین آقای حاجی آقای شیرازی از کمیسیون قوانین مالیه عضو استعفا کردند بجای آنها باید انتخاب شوند از کمیسیون بودجه آقای صدیق حضرت نایب رئیس و آقای حاجی میرزا رضاخان استعفا داده اند .

حسن علیخان - بنده هم استعفا میکنم که